

Phẩm 2: XỨ PHƯƠNG TIỆN THỨ PHÁP: DỤC

Sự hỗ trợ (Dục) của Bồ-tát tại gia, xuất gia có bốn pháp để Bồ-tát tu học mau chóng chứng đắc Chánh đẳng Chánh giác Vô thượng: Một là khéo tu nghiệp. Hai là tạo phương tiện thiện xảo. Ba là thấu giữ chúng sinh. Bốn là hồi hướng.

Thế nào là khéo tu nghiệp? Bồ-tát đối với sáu Ba-la-mật quyết định tu, chuyên tâm tu, thường tu, tu vô tội.

Thế nào là quyết định tu? Nơi Bồ thí Ba-la-mật, Bồ-tát đối với người đến cầu xin, dù lợi ích, không lợi ích, có đức, có lỗi, đều cần phải bố thí cho họ, đối với việc huệ thí, tâm không nghiêng động. Hoặc nhân, phi nhân, Sa-môn, Bà-la-môn, đồng pháp thế gian, đều không thể hủy hoại.

Thế nào là chuyên tâm tu? Bồ-tát này đối với người đến cầu xin, sẵn sàng xả vật thí nội ngoại thí cho tất cả không có sen tiếc.

Thế nào là thường tu? Bồ-tát này bố thí không chán mệt, tất cả thời gian đều tùy được, tùy thí.

Thế nào là tu vô tội? Như trong phẩm Thí đã nói, thí lìa phiền não. Đấy gọi là Bồ-tát khéo tu bố thí Ba-la-mật. Cũng như thí, giới, nhẫn, tinh tấn, thiền định, trí tuệ đều cũng như thế. Nên biết tùy theo chỗ ứng hợp.

Thế nào là tạo phương tiện thiện xảo? Lược nêu có mười thứ: Phương tiện thiện xảo đối với các chúng sinh hoại pháp, vì đấy nhằm dứt trừ não hại. Phương tiện thiện xảo đối với người trụ ở giữa khiến nhập, người nhập rồi khiến thành thực, người đã thành thực khiến giải thoát. Phương tiện thiện xảo đối với các thứ luận ở thế gian. Phương tiện thiện xảo quán xét về giới luật của Bồ-tát hoặc trì, hoặc hủy phạm. Phương tiện thiện xảo đối với chánh nguyện. Phương tiện thiện xảo của thừa Thanh văn, của thừa Duyên giác, của Đại thừa. Như vậy, tất cả thiện xảo đều tùy theo chỗ ứng hợp với địa Bồ-tát kia, phân biệt nên biết.

Mười thứ thiện xảo này là năm thứ sự việc: Bốn thứ thiện xảo đầu là tạo lợi ích cho chúng sinh. Phương tiện thiện xảo đối với các luận thế gian là hàng phục dị luận. Phương tiện thiện xảo quán xét về giới luật của Bồ-tát hoặc trì hoặc hủy phạm là nhằm khiến không khởi phạm giới, người đã phạm khiến như pháp sám hối, thọ trì luật nghi thanh tịnh. Phương tiện thiện xảo đối với chánh nguyện là Bồ-tát ở đời vị lai, tất cả chỗ mong muốn thấy đều đạt được. Phương tiện thiện xảo của ba

thừa là Bồ-tát tùy theo chủng tánh, căn cơ của chúng sinh mà giải thích, ví dụ, tùy thuận thuyết pháp, thuyết pháp đầy đủ. Như vậy là mười thứ phương tiện thiện xảo làm năm thứ việc, tất cả chỗ làm thấy đều đầy đủ, vì hiện pháp và đời sau cùng được lợi ích.

Thế nào là Bồ-tát thâm giữ chúng sinh? Bồ-tát này nương vào bốn nhiếp pháp là bố thí, ái ngữ, lợi ích, đồng sự. Hoặc có chúng sinh dùng an mà tạo lợi ích, dùng lạc mà tạo lợi ích, dùng an, lạc mà tạo lợi ích, nói rộng như trong phẩm Tự lợi tha lợi ở trước.

Thế nào là Bồ-tát hồi hướng? Bồ-tát tu tập ba môn thiện căn, ng- hĩa là khéo tu nghiệp hành phương tiện thiện xảo, thâm giữ chúng sinh, tất cả quá khứ, hiện tại, vị lai với tâm thuần tịnh, hồi hướng nơi Chánh đẳng Chánh giác Vô thượng, không đem thiện căn cầu quả báo khác. Như Đức Thế Tôn dạy: Pháp của các Bồ-tát tại gia, xuất gia đã học, nên biết tất cả đều là khéo tu nghiệp, phương tiện thiện xảo, thâm giữ chúng sinh, hồi hướng tức thuộc về bốn pháp. Do đó, Bồ-tát khéo tu nghiệp hành phương tiện thiện xảo, thâm giữ, tụ tập, hồi hướng, phải biết là gần tòa Bồ-đề. Tất cả Bồ-tát tại gia xuất gia quá khứ, hiện tại, vị lai, đối với việc học Chánh đẳng Chánh giác Vô thượng, đã học, sẽ học, hay đang học, bốn pháp như vậy là rất ráo không có gì hơn.

Bốn pháp như thế, Bồ-tát xuất gia, tại gia đều phải thành thực. Nhưng người xuất gia đối với người tại gia có khác biệt lớn. Bồ-tát xuất gia thâm nhận giải thoát, vượt qua những thứ như cha mẹ, vợ con, họ hàng, không phải như người tại gia. Bồ-tát xuất gia thâm nhận giải thoát, cũng không như tại gia với những thứ khổ như làm ruộng, kinh doanh mưu sinh, phục vụ vương gia. Bồ-tát xuất gia tu đầy đủ phạm hạnh, tất cả pháp Bồ-đề phần, chóng đắc thân thông. Nếu tu pháp thiện thì chóng được rất ráo. Bồ-tát xuất gia khi thuyết pháp gì, người liền tín thọ. Đó gọi là chỗ khác biệt lớn của tại gia và xuất gia.

*

**